

ROLNIK

Nr. 1

DODATEK POŚWIĘCONY SPRAWOM ROLNICZYM ORGAN T.R.P.

Rok IV

ODSZKODOWANIE ZA PADLE ZWIERZĘTA.

Sprawa odszkodowań za zwierzęta padłe jak i przepisy zgłaszania zwierząt podejrzanych o chorobę zaraźliwą jest uregulowana rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 22 lipca 1927 r. o zwalczaniu chorób zaraźliwych zwierzęcych (Dz. U. R. P. 17/27 poz. 675).

Ponieważ w ostatnich czasach zachodzą bardzo często wypadki, iż członkowie Kółek Rolniczych nie są należycie obznajmieni z przepisami tego rozporządzenia, cytujemy poniżej najważniejsze dla rolnika artykuły tej ustawy.

W myśl powyższych przepisów o każdym zachorowaniu na chorobę zaraźliwą, lub nawet o podejrzeniu o taką chorobę należy *niezłocznie* zawiadomić posterunek policji lub Starostwo. (art. 20).

Za choroby te uważa rozporządzenie księgosusz, zarazę płucną bydła, pryszczycę, wąglik, szelestnicę, zarazę dzicyzny i bydła rogatego, gruźlicę bydła w postaci otwartej, nosaciznę, ospę owczą, zarazę stadniczą koni, otręt koni i bydła rogatego, świerzb zwierząt jednokopytowych i owiec, wściekliznę, pomór i zarazę świń, różycę świń, cholereę drobiu i pomór kur.

Niezależnie od zgłoszenia natychmiastowego o chorobie, winien rolnik pamiętać o tem, *aby zarazy nie roznieść*. A więc chore i podejrzane zwierzęta odosobnić, nie wyprowadzać ich poza swoje gospodarstwo, nie wpuszczać do zwierząt chorych i podejrzanych osób postronnych (za wyjątkiem organów władzy i lekarza weterynaryj). Nadto zwierzęta padłe i zabite przechować trzeba w miejscach odosobnionych, również z zachowaniem wszelkiej ostrożności (art. 21). Nie wolno więc np. zwierząt takich obdzierać czy krajać, lecz należy je w całości chociażby np. zakopać.

Odszkodowanie za sztuki padłe przysługuje *tylko wtedy o ile dopełnione zostały ze strony rolnika wymogi art. 20 i 21*. Zasadniczo odszkodowanie należy się za sztuki padłe na księgosusz, zarazę płucną, otwartą gruźlicę, pryszczycę,

cę bydła rogatego, z wyjątkiem cieląt do 3 miesięcy, nosaciznę, zarazę stadniczą, wściekliznę zwierząt jednokopytnych, bydła rogatego, świń, owiec i kóz oraz na pomór i zarazę świń z wyjątkiem osesków. Nadto przysługuje odszkodowanie za zwierzęta jednokopytowe, bydło rogате, owce i kozy, u których po śmierci stwierdzono urzędowo wąglik, szelestnicę lub zarazę dzicyzny i bydła rogatego (art. 76). Powyższe musi być urzędowo stwierdzone.

O ile w ciągu 24 godzin nie powiadomiono władze o wybuchu zarazy żadne odszkodowanie nie przysługuje. Nie przysługuje też odszkodowanie za zwierzęta spędzone do rzeźni i na targowisko rzeźne (art. 77).

W pełnej wartości odszkodowanie przysługuje tylko wtedy, o ile okaże się po zabicciu na zarządzenie władz, iż zwierzę było wolne od zarazy. Ponadto pełne odszkodowanie jest wypłacane za zwierzęta zabite z powodu księgosuszu i pryszczycy, oraz za sztuki padłe wskutek trzebienia, szczepienia i innych zabiegów, zarządzonych przez władze (art. 79).

Zależnie od choroby, na którą chorowało zabite na zarządzenie władz zwierzę, wypłaca się różną wysokość odszkodowania.

Przy zabicciu zwierząt chorych na zarazę płucną bydła, otwartą gruźlicę i zarazę stadniczą — $\frac{1}{5}$ wartości szacunkowej; za zwierzęta zabite, dotknięte nosacizną, wścieklizną, pomorem i zarazą świń, cholereę drobiu i pomorem kur, przysługuje odszkodowanie w wysokości $\frac{3}{4}$ wart. szacunkowej (art. 80).

Zaznaczamy, iż przyznanie należnego odszkodowania zależy od dopełnienia podanych na wstępie warunków i należy do kompetencji Wojewody (art. 88).

Za sztuki padłe na księgosusz, zarazę płucną, otwartą gruźlicę, pryszczycę i zarazę stadniczą, wściekliznę, pomór i zarazę świń, wąglik, szelestnicę lub zarazę dzicyzny i bydła, wypłaca się odszkodowanie w wysokości $\frac{3}{4}$ szacunkowej wartości.

TARYFA OPŁAT NOTARJALNYCH OBNIŻONA.

W biuletynie z 1 listopada 1935 r. pod pozycją 422 podaliśmy taryfę opłat adwokackich.

Obecnie dla uzupełnienia podajemy taryfę opłat notarjalnych, która została obniżona ostatniem rozporządzeniem z 15. XI. 35 r.

Wynagrodzenie notariusza jest albo stosunkowe w zależności od wartości przedmiotu objętego aktem notarjalnym, albo stałe według ustalonych stawek za niektóre drobniejsze czynności.

Wysokość wynagrodzenia stosunkowego zależy od wartości przedmiotu i wynosi:

- 1) do 2.000 zł włącznie 1,5%
- 2) ponad 2.000 zł do 10.000 zł
  - od pierwszych 2.000 zł . . . . . 30 zł
  - od reszty 1%
- 3) ponad 10.000 — 40.000 zł
  - od pierwszych 10.000 zł . . . . . 110 zł
  - od reszty 0,8%
- 4) ponad 40.000 zł do 100.000 zł
  - od pierwszych 40.000 zł . . . . . 350 zł
  - od reszty 0,6%
- 5) ponad 100.000 zł — 300.000 zł
  - od pierwszych 100.000 zł . . . . . 710 zł
  - od reszty 0,4%

Każde rozpoczęte 100 zł wartości przedmiotu, a w przypadku gdy wartość przedmiotu przewyższa 10.000 zł każde rozpoczęte 1.000 zł liczy się za pełne.

Wartość przedmiotu określa się według zasad przewidzianych w ustawie o opłatach stemplowych.

Takie są ogólne normy taryfy notarjalnej, z licznych szczegółów tej taryfy podajemy poniżej następujące:

I. Pełne wynagrodzenie.

Pełne wynagrodzenie stosunkowe notariusz pobiera za sporządzenie aktu:

- 1) zbycia nieruchomości, zbycia lasu na wyrąb, zbycia przedsiębiorstwa,
- 2) działa,
- 3) darowizny,
- 4) dzierżawy,
- 5) umowy odstawy i wykonania robót,
- 6) zawiązanie spółki,
- 7) przelewu praw spadkowych.

II. Połowę wynagrodzenia

stosunkowego pobiera notariusz za sporządzenie aktu:

- 1) umowy majątkowej małżeńskiej,
- 2) zapisu na sąd polubowny.

III. Jedną czwartą

wynagrodzenia stosunkowego pobiera notariusz za sporządzenie testamentu, którego wartość przedmiotu da się określić w złotych.

IV. Jedną piątą

wynagrodzenia stosunkowego pobiera się za sporządzenie aktu pokwitowania łącznie z zezwoleniem wykreślenia zabezpieczenia hipotecznego.

—o—

Najniższe wynagrodzenie notariusza za sporządzenie powyższych aktów wynosi przy wartości przedmiotu:

- do 1.000 zł . . . . . 20 zł
- ponad 1.000 zł do 1.500 zł . . . . . 25 zł
- ponad 1.500 zł . . . . . 30 zł

O ile chodzi o wynagrodzenie stałe, to rozporządzenie wymienia liczne wypadki, z których przytaczamy jeden, a mianowicie:

Za sporządzenie wypisu lub odpisu aktu lub protokołu notariusz pobiera wynagrodzenie za każdą rozpoczętą stronicę przy wartości przedmiotu do 500 zł . . . . . 1 zł

najmniej jednak 3 zł

we wszystkich innych wypadkach . . . . . 2 zł
najmniej jednak 5 zł.

Za stronicę uważa się nie mniej niż 25 wierszy pisma po 45 liter w wierszu na stronicy arkusza.

—o—

Zainteresowani, którzyby chcieli dowiedzieć się o bliższych szczegółach taryfy notarjalnej winni wyszukać ją w 84 numerze Dziennika Ustaw z dnia 21 listopada 1935 r.

Nadmieniamy przytem, że taryfa powyższa stanowi tylko wynagrodzenie notariusza ponadto zaś notariuszowi należy się zwrot wyłożonych wydatków oraz opłaty stemplowej. Wysokość pobranego wynagrodzenia i wyłożonych wydatków notariusz winien wypisać na każdym akcie przez siebie sporządzonym.

Pozatem żadnych innych opłat notariuszowi pobierać nie wolno.

PRZEKALKULOWANIE POLIS OGNIO- WYCH.

W myśl komunikatu naszego w biuletynie PTR. z 1. XI. 35 r. pod pozycją 423, członkowie Kółek Rolniczych nadsyłają do referatu ubezpieczeniowego PTR. swe polisy ogniowe do przekalkulowania, czy odnośne instytucje ubezpieczeniowe, lub ich agenci nie naliczają za wysokie składki.

Ponieważ szereg członków nadsyła swe polisy listami zwykłemi, przeto PTR. zwraca uwagę, iż polisy są ważnym dokumentem i dlatego należy nadsyłać je tylko listami poleconemi. Po przekalkulowaniu i sprawdzeniu, czy dany członek nie jest pokrzywdzony zbyt wysoką kalkulacją instytucji ubezpieczeniowej, PTR. zwraca polisy również listami poleconemi.

DELEGACJA ROLNICTWA POMORSKIEGO U P. VICEPREMJERA KWIATKOWSKIEGO I P. MINISTRA PONIATOWSKIEGO.

Jak już donosiliśmy ostatni Zjazd Wojewódzki PTR. z 20 listopada br. powziął cały szereg rezolucyj w b. aktualnych dla rolnictwa pomorskiego sprawach, które specjalna delegacja miała złożyć władzom rządowym w Warszawie.

Otóż w dniu 11. 12. 35 r. udała się do Warszawy delegacja taka w składzie trzech członków przyjdum P. T. R. i to pp. prezesów *Leona Czarlńskiego*, *Franciszka Rząsy* i *pośła Jana Ślaskiego* oraz 2 reprezentantów z terenu powiatów lewobrzeżnych p. *Piotr Kaleta* z pow. kartuskiego i prawobrzeżnych p. *Mieczysław Malinowski* z pow. brodnickiego. Ponadto w Warszawie przyłączył się do niej nowoobраниy członek Przyjdum Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P. p. senator *Serożyński*, prezes T. R. P. w Nowemmieście.

Delegacja została przyjęta na dłuższej audjencji przez p. wicepremiera Inż. Kwiatkowskiego, a następnie przez p. Ministra Poniatowskiego. Po przedłożeniu najbardziej aktualnych spraw gospodarczych rolnictwa pomorskiego, delegacja wręczyła pp. Ministrom rezolucje Zjazdu.

W końcu delegacja zatrzymała się na dłuższej konferencji w Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P., gdzie omówiono cały szereg zagadnień, specyficznych dla rolnictwa pomorskiego.

ORGANIZACJE ROLNICZE WYPOWIEDZIAŁY SIĘ W SPRAWIE PROGRAMU GOSPODARCZEGO PAŃSTWA. —

Rolnicy Ziemi Zachodnich u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej.

Donosiliśmy już poprzednio, że Rada Związku Izb i Organizacji Rolniczych R. P. uchwaliła złożyć Panu Prezydentowi memoriał w sprawie programu polityki gospodarczej Państwa.

Otóż memoriał taki został złożony Głowie Państwa z początkiem grudnia 1935 roku.

Celem uzupełnienia tego memoriału, organizacje rolnicze Pomorza i Wielkopolski opracowały razem uzupełnienie do ogólnopolskiego memoriału, którego wymagało rzeczywiste położenie w dniu 16. 12. 35 r. na prośbę P. T. R., zobowiązanie rolnictwa Zachodniej Polski w porównaniu do innych województw.

Zasadnicza myśl organizacji rolniczych Ziemi Zachodnich jest podana w tem opracowaniu do słowni w sposób następujący:

„Organizacje rolnicze Ziemi Zachodnich w sposób jaknajbardziej stanowczy przeciwstawiają się tym zarządzeniom, które mają na celu zmniejszenie dochodowości innych dzielnic kosztem województwa zachodnich. Zarządzenia takie bowiem rzadko osiągają pozytywne efekty, a zawsze działają destrukcyjnie na gospodarcze organizacje Ziemi Zachodnich.

Zarządzenia tego rodzaju, zwłaszcza w okresie kryzysu, mogą przynieść tylko ten skutek, że osłabiają do ostateczności i tak już wyczerpany organizm Pomorza i Wielkopolski, a nie ożywiają innych dzielnic w dostatecznie szybkim tempie, gdyż do tego potrzeba inwestycji i odpowiedniego okresu czasu“.

W dniu 20 grudnia 1935 r. delegacja Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Rolnictwa Ziemi Zachodnich w Poznaniu została przyjęta na audjencji przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w Warszawie na Zamku i wręczyła mu odnośny elaborat w imieniu rolnictwa Ziemi Zachodnich.

W delegacji wzięli udział członkowie Zarządu Naczelnej Organizacji i to: pp. Donimirski, Serożyński i Czarliński z Pomorza, oraz Chładowski i Mocek z Wielkopolski.

PAN WOJEWODA KIRTIKLIS ZASYŁA ŻYCZENIA DALSZEGO ZESPOLENIA ROLNICTWA W P. T. R.

W dniu 16 grudnia 1935 r. odbyło się w Grudziądzu Walne Zgromadzenie Pomorskiego Zrzeszenia Kół Gospodyń Wiejskich.

Na ręce Prezydium zebrania Pan Wojewoda Pomorski Kirtiklis przysłał depeszę następującą:

„Przywiązując wielką wagę do organizacji Kół Gospodyń Wiejskich, dorocznemu zjazdowi Pań przesyłam życzenia owocnych obrad, dalszej pracy dla dobra Państwa i dalszego zespolenia rolnictwa w Pomorskim Towarzystwie Rolniczym“.

Wojewoda Pomorski (—) Kirtiklis

WYGLASZANIE REFERATÓW PRZEZ LEKARZY WETERYNARJI NA ZEBRANIACH KÓLEK ROLNICZYCH.

Mając na uwadze wielkie znaczenie, jakie ma uświadczenie rolników w walce z chorobami zaraźliwymi zwierząt, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zaleca Kółkom Rolniczym, aby za pośrednictwem instruktorów T. R. P. zgłaszały się do pp. lekarzy weterynarii z prośbą o wygłaszanie pogadarek na zebraniach Kółek Rolniczych.

Z uwagi na konieczność należytego wykorzystania prelegenta, Kółka Rolnicze sąsiadujące ze sobą powinny porozumieć się, celem ewtl. zapraszania lekarza weterynarii na wspólne zebranie, na którym byłoby więcej słuchaczy.

Lekarze weterynarii zebrani na zjeździe ich zali się wygłaszać bezpłatnie wszelkie pogadanki w Kółkach w zakresie weterynarii, pod tym jednakże warunkiem, że Kółka będą im dostarczały środków lokomocji, bądź też zwracały koszty dojazdu. Trudno przecież wymagać, aby oprócz bezinteresownej pracy, lekarze weterynarii, wyjeżdżający na zebrania Kółek, opłacali z własnych pieniędzy środki lokomocji. Najlepiej będzie, o ile któryś z członków Zarządu Kółka wyśle po lekarza weterynarii konie, a po zebraniu Kółka — odwiezie go do miasta.

P. T. R. prosi wszystkie Kółka Rolnicze o zainteresowanie się tą sprawą, a w szczególności Towarzystwa Rolnicze Powiatowe o zorganizowanie wykorzystania ofiarnej pracy lekarzy weterynarii na terenie poszczególnych powiatów.

ROZRACHUNKI KÓLEK ROLNICZYCH Z T. R. P. ZA ROK 1935/36.

W ciągu miesiąca stycznia wszystkie Kółka Rolnicze winny dokonać ostateczne rozrachunki z Towarzystwami Rolniczymi Powiatowymi z tytułu składek członkowskich za rok 1935/36.

Z początkiem bieżącego roku Kółka Rolnicze odebrały dla swych członków legitymacje członkowskie wraz z dwoma egzempl. spisu członków Kółek Rolniczych. Otóż w ciągu stycznia 1936 r. wszystkie Kółka winny ostatecznie zakończyć akcję ściągania składek i zrobić rozrachunek z biurem TRP. Na obydwóch egzemplarzach spisu członków należy oznaczyć, którzy członkowie składki zapłacili oraz tych, którzy składek nie uiścili. Z sumy zebranej tytułem składek 10% pozostaje w kasie Kółka Rolniczego, reszta winna być złożona do kasy Towarzystwa Rolniczego Powiatowego.

Legitymacje, które nie zostały wykupione należy wraz z legitymariuszem oraz jednym egzempl. spisu członków zwrócić do rąk instruktora TRP. Przy odbieraniu legitymacyj Kółka Rolnicze kwitowały na specjalnym formularzu odbiór odpowiedniej ilości legitymacyj człon-

kowskich według wskazanych numerów na odpowiednią ilość złotych. Otóż obecnie instruktorzy TRP. przy robieniu rozrachunków winni sprawdzić jaką ilość legitymacyj i na jaką sumę dane Kółko Rolnicze odebrało. Suma ogólna, na którą legitymacje zostały wystawione powinna po zrobieniu rozrachunku równać się sumie ściągniętych przez Kółko składek po dodaniu do nich sumy na jaką opiewają niewykupione legitymacje.

Rozrachunek TRP. z Kółkiem Rolniczym powinien być dokonany bądź na książce kasowej Kółka, bądź na drugim spisie członków Kółka (pierwszy spis zostaje zwrócony do biura TRP. wraz z niewykupionymi legitymacjami). Spis ten winien następnie być włączony do akt Kółka.

Rozrachunek winien brzmieć następująco:

Przykład: Protokół rozrachunku Kółka Rolniczego Kokocko z T. R. P. w Chełmnie.

W dniu 12. I. 36 skarbnik Kółka Rolniczego w Kokocku dokonał rozrachunku z Tow. Roln. Pow. w Chełmnie. W rozrachunku ustalono: Kółko odebrało od T. R. P. 46 legitymacyj członkowskich na sumę łączną 138 zł 75 gr. Do dnia rozrachunku Kółko ściągnęło składkę od 40 członków na ogólną sumę 120 zł 30 gr. Z sumy tej w kasie Kółka pozostaje 12 zł 03 gr natomiast do T. R. P. winno być odesłane 108 zł 27 gr.

Do kasy T. R. P. Kółko wpłaciło:

1) 1. V. 35 r.	11 zł
2) 18. IX. 35 r.	28 zł
3) 22. XI. 35 r.	35 zł
4) 20. XII. 35 r.	28 zł

razem . . . 102 zł

Pozostałą sumę w wysokości 6 zł 27 gr Kółko wpłaca w dniu rozrachunku. Razem więc Kółko Rolnicze:

- a) wpłaciło do kasy T. R. P. . . 108 zł 27 gr
- b) zwraca 6 legitymacyj niewykupionych na sumę łączną . . . . . 18 zł 45 gr
- c) zatrzymało dla Kółka . . . 12 zł 03 gr

razem . . . 138 zł 75 gr

Stwierdza się, iż Kółko Rolnicze Kokocko dokonało rozrachunku z T. R. P. w Chełmnie za rok 1935/36.

(—) Kraśkiewicz
Prezes K. R.

(—) Zaleski
skarbnik K. R.

(—) Pigłowski
instruktor T. R. P.

—o—

UWAGA! Panowie skarbnicy, względnie prezesi Kółek są proszeni o stawienie się punktualne na wezwanie T. R. P. do dokonania rozrachunku. Instruktorzy T. R. P. objadą w styczniu poszczególne gminy i do siedziby każdej gminy wezwą Panów Skarbników Kółek do przybycia wraz z księgą kasową Kółka i legitymarjuszem dla dokonania rozrachunku. O ile poszczególne T. R. P. w inny sposób zechcą ułatwić rozrachunki aniżeli przez przyjazd na teren poszczególnych gmin, doniosą o tem Panom Skarbnikom względnie Prezesom w specjalnym okólniku.

Celem usprawnienia całej akcji Kółka Rolnicze winny jaknajszybciej rozrachunku dokonać bez względu na to czy i ile legitymacyj zostało odebranych i składek zapłaconych.

UCHWAŁA ZJAZDU WOJEWÓDZKIEGO P. T. R. W SPRAWIE DEKLARACJI CZŁONKOWSKICH.

Komisja Organizacyjna Zjazdu Wojewódzkiego P. T. R., odbytego w dniu 20. XI. 35 r. powzięła m. in. uchwałę następującą:

„Zjazd wzywa wszystkie Kółka Rolnicze o spowodowanie swych członków, w myśl uchwały Rady Wojewódzkiej P. T. R., do podpisania zgłoszeń członkowskich w terminie nieprzekraczalnym do dnia 31. XII. 1935 roku, aby Towarzystwa Rolnicze Powiatowe mogły jaknajprędzej zakończyć pracę swą w związku z uporządkowaniem prac administracyjnych. Zjazd wzywa T. R. P. do założenia rejestrów członkowskich, celem rejestracji członków, którzyby składkę punktualnie nie opłacili. Gdyby tacy członkowie wystąpili, lub zostali skreśleni z listy członków organizacji, a po pewnym czasie chcieliby do Kółek znów przystąpić dla uzyskania korzyści materialnych, winni być pociągnięci do zapłacenia całej zaległej należności oraz opłacić ustalone wstępne. Od nowych członków, którzy dotychczas członkami Kółek nie byli, opłaty wstępne nie powinny być pobierane“.

22)

ROZŁOŻENIE NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU OPŁAT STEMPLOWYCH.

W zasadzie Izba Skarbowa może rozkładać na raty należności stempłowe na czas nie dłuższy aniżeli 2 lata. Jednakże o ile chodzi o osadników, to na mocy specjalnego upoważnienia Ministerstwa Skarbu, Izba Skarbowa może zezwolić na ratalną spłatę opłat stempłowych do lat 4.

O rozłożenie opłaty stempłowej starać się mogą rolnicy, którzy przedłożą władzom skarbowym dowody:

1) pismo stwierdzające tytuł przejścia własności przy parcelacji, przeprowadzonej na zasadzie przepisów o reformie rolnej.

2) pismo, stwierdzające cesję prawa, wynikającego stąd, że cedent jest wymieniony w wykazie nabywców działek, zatwierdzony przez właściwą władzę ziemską.

Podania o rozłożenie na raty należy składać do Izby Skarbowej za pośrednictwem Urzędu Skarbowego.

W razie klęsk żywiołowych jak mszyca, gradobicie itp. lub w innych wypadkach rolnik może starać się w Urzędzie Skarbowym bądź o zmniejszenie rat płatnych do przyszłego roku gospodarczego, bądź o udzielenie rat na dłuższy okres ponad 4 lata.

W razie gdyby chodziło o rozłożenie opłaty stempłowej na okres dłuższy aniżeli 4 lata, to w takim razie można stawić wniosek do Ministerstwa Skarbu przez Urząd Skarbowy i Izbę Skarbową, albowiem rozłożyć opłatę stempłową na okres dłuższy aniżeli 4 lata może tylko Ministerstwo Skarbu.